

дії переливання крові дістала в працях Н. Б. Медведєвої експериментальне обґрунтування. Цікаві дослідження Ніни Борисівни, направлені на вивчення механізму дії АЦС на обмін білків у тканинах.

При вивченні злоякісного росту Н. Б. Медведєва встановила, що у хворих на рак порушується нормальний перебіг окисних процесів, внаслідок чого виникає дезоксидативна карбонурія. Цей факт — один з важливих показників при діагностиці злоякісних новоутворень.

Особливо слід відзначити праці Н. Б. Медведєвої, присвячені питанням ендокринології. Її монографії «Кортикалін» і «Експериментальна ендокринологія» — перші в нашій країні видання, в яких висвітлюються напрямок і перспективи вивчення ендокринології у той період.

Велика наукова цінність бібліографічних показників до цих видань.

Широка ерудиція, доступність і доброзичливе ставлення до молоді робили Ніну Борисівну надзвичайно цінним науковим консультантом. Вона надавала величезну допомогу молодим науковцям при виконанні ними дисертацій, сприяла формуванню загального культурного рівня молоді, пробуджуючи у них інтерес до літератури, музики, живопису.

Заслуги Медведєвої в розвитку медичної науки високо оцінені — вона нагороджена орденами Леніна, Трудового Червоного Прапора, «Знак пошани», медаллю «За доблесну працю в роки Великої Вітчизняної війни».

26 травня 1969 р. Ніна Борисівна Медведєва раптово померла, але вдячність їй живе в серцях багатьох наукових працівників і всіх тих, кому доводилось їй знати.

МИКОЛА ІВАНОВИЧ ПУТІЛІН

(до 60-річчя з дня народження)

У травні 1970 р. минає 60 років з дня народження відомого радянського фізіолога, завідувачого кафедрою нормальної фізіології Київського ордена Трудового Червоного Прапора медичного інституту ім. акад. О. О. Богомольця, професора Миколи Івановича Путіліна.

Свою творчу діяльність М. І. Путілін почав на кафедрі фізіології Харківського медичного інституту під керівництвом академіка АН УРСР, професора Г. В. Фольборта.

Ранні роботи М. І. Путіліна були присвячені вивченню змін температури слинної залози при дії різних подразників.

В роки Великої Вітчизняної війни військовий лікар М. І. Путілін очолював госпіталь, віддавав свої сили і знання лікуванню бійців Радянської Армії.

Основний напрямок досліджень М. І. Путіліна — вивчення енергетичних процесів різних орга-

нів та тканин. Ним встановлені закономірності змін температури слинних залоз, щлунка, підшлункової залози, печінки під час секреції та після неї у вигляді чотирьох основних періодів. Пізніше аналогічні періоди були відкриті М. І. Путіліним та його учнями для скелетних м'язів, залоз внутрішньої секреції, нирок, головного мозку та інших органів. Ці зміни температури пов'язані з перебігом трофічних процесів; спостереження за температурою, як показником функціонального стану органа, дозволили запропонувати раціональні режими діяльності, направлені на

його тренування. Одержані дані були використані при тренуванні спортсменів, при встановленні оптимальних режимів праці робітників на конвейері і дали позитивні результати. Велике значення для фізіології та клініки мають дослідження М. І. Путіліна з фізіології травлення. Численні досліди показали, що порушення нормального режиму травлення приводять до змін секреторної та моторної функцій шлунка та кишечника. Поступово функціональні зміни переходять в органічні, і таким чином у тварин можна викликати експериментальний гастрит та виразкову хворобу. М. І. Путіліним запропоновано новий, перспективний метод спостереження за глибиною та динамікою процесів гальмування в центральній нервовій системі по змінах температури. М. І. Путілін брав участь і керував роботами по створенню нових, сучасних методик фізіологічних досліджень (реєстрація інфрачервоного випромінювання з поверхні органів, комплексні методи вивчення енергетичних процесів, вимірювання теплового потоку тощо).

Багато уваги приділяє М. І. Путілін вихованню молодих наукових кадрів, починаючи з студентських років вчить їх глибоко, серйозно ставитись до своєї справи. Учні М. І. Путіліна захистили понад 30 дисертацій.

М. І. Путілін — висококваліфікований педагог, його лекції характеризуються глибоким змістом, містять нові дані, ілюструються великою кількістю дослідів. В основу викладання фізіології М. І. Путілін наполегливо вводить прогресивний принцип функціональних систем замість старого анатомічного підходу. Ще задовго до введення в учбовий план медвузів країни біофізики він виступав за необхідність викладання цієї дисципліни і був ініціатором введення факультативного курсу в медичних інститутах.

Поряд з науковою та педагогічною діяльністю М. І. Путілін провадить велику громадську роботу — він голова Республіканської проблемної комісії з фізіології та патології травлення Вченої Ради МОЗ УРСР, заступник голови Київського відділення товариства фізіологів, член Ради по координації проблеми «Фізіологія» при АН СРСР, член редколегій ряду наукових журналів.

Палко вітаємо дорогого Миколу Івановича з славним ювілеєм, бажаємо йому міцного здоров'я та нових творчих успіхів.